

POSZPECIĆ (4) *vb pf*

poszpecić (4), [**poszpacić**].

o oraz e jasne; w poszpacić a jasne.

[*inf* poszpacić.] ◇ *fut* 1 sg poszpecę (1). ◇ *praet* 1 sg m -m poszpecił (1). ◇ [3 sg m poszpecił. ◇ 3 pl m pers poszpecili.] ◇ *plusq* 3 sg n było poszpeciło (1). ◇ *con* 3 sg m by poszpecił (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. *Oszpecić, uczynić brzydkim, szpetnym; collinere, contaminare, decolorare, deformare, denormare, deturpare, devenustare, foedare, inficere, infuscare (maculis), infuscari, inhonestare, inquinare, inquinari, lutulare, maculare, obsolefacere, tetrare, turpare Cn [co] (3)* : powiada Pan/ iż ia przeto każę odrzec á obłyśić ty márne głowy ich/ á poszpecę y każę odebrać od nich ty wymyślne vbiory ich *RejPos* 306.

Szereg: »poszpecić i zelzyć« (1): Gdy by powiada kto/ między ty drogie kámienie/ ná twoiey koronie/ włożył sprofne iákie y profte: izaliby wśzytkiey tey korony nieposzpecił y niezelzył? *SkarŻyw* 87.

Przen [czym] (1) : Zebych práwie ty oczy ná ziemię/ [...] słuścił/ [...] ábych vmiął poznác proch swoy y niedostátki swoie y szpetność swoię: ktoram [!] piękny obraz twoy zmázał/ y dużę ná chrzcie s. obmytą y ozdobioną poszpecił. *SkarKaz* 353a.

[*Szereg*: »poszpecić i zaciemnić«: Y zrodził sýná ná wyobrażenie y podobieństwo swoie. [*Gen* 5/3] Nie ná ono [...] / na które sám był od Bogá stworzony/ które on grzéchem poszpecił y zaciemnił: ale na to swoie które miał po zgrzészéniu. *WujBib* 8a.]

2. *Zniesławić, okryć kogoś hańbą [kogo, [co]] (1)* : Tá Cerymonia ktemu człowieká wiedzíe/ áby obaczył wielkość grzechu/ który ószpeca poczęcie y národzenie iego/ ták iáko było poszpeciło y przodki iego *BibRadz* I 63d *marg*.

[*poszpacić kim: HistOtton* 65v *cf* »poszpacić a zelzyć«.]

[*Szeregi*: »poszpecić i zaciemnić«: quod utriusque splendorem perversitate vitae conspurcarint et obnubilarint. (poszpeczył y zaciemnił) *Glosy* I nr 107/7.

»poszpacić a zelzyć«: Zażby Iálnóść Twa [*królewno*] ták profnym chłopowicem sían á dom swoy poszpacić á zelzyć chciáłá? *HistOtton* 65v.]

Synonimy: 1. oszkaradzić; 2. pohańbić, pokalać, posromocić, zhańbić, znieważyć.

Formacje współrdzenne cf SZPECIĆ.

Cf POSZPECENIE, **POSZPECONY**